

Maritieme feiten en cijfers

Europese Commissie

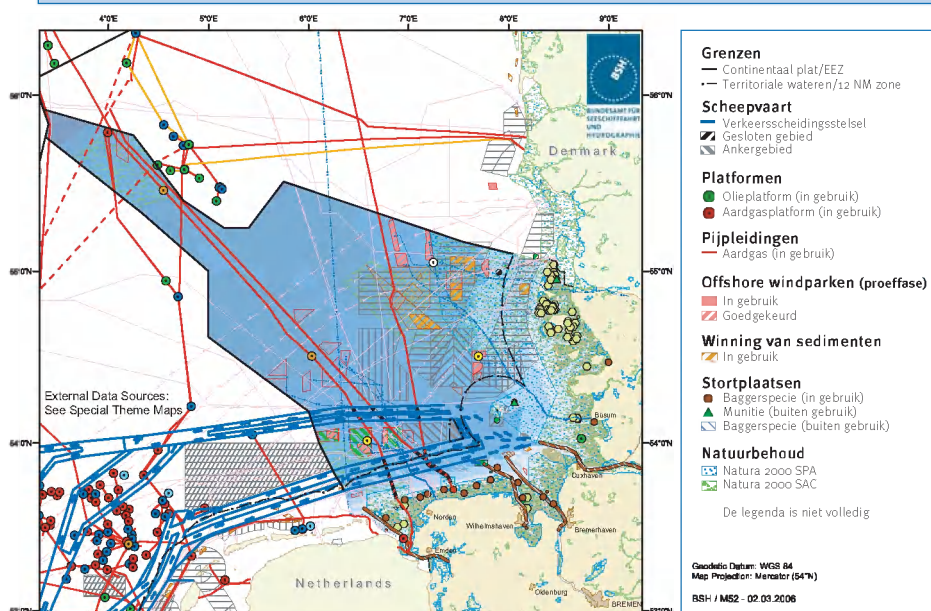

<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs>

WAAROM WILLEN WE EEN GEÏNTEGREERDE KIJK OP DE OCEANEN?

Tot nu toe werd het EU-beleid inzake scheepvaart, industrie, kustregio's, offshore energie, visserij, marien milieu en andere relevante gebieden altijd apart uitgewerkt. Natuurlijk werd zoveel mogelijk getracht rekening te houden met hun onderlinge impact, maar niemand keek naar de bredere verbanden tussen deze terreinen. Niemand deed systematisch onderzoek naar de manier waarop de verschillende beleidslijnen zouden kunnen worden gecombineerd teneinde elkaar onderling te versterken. En dat terwijl het aantal activiteiten op oceanen en zeeën zozeer toeneemt dat hun conflicterende gebruik zich almaar moeilijker laat beheren, zoals hieronder wordt geïllustreerd:

Noordzee: Bestaand en toekomstig gebruik en behoud van de natuur

Met toestemming van het Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie.

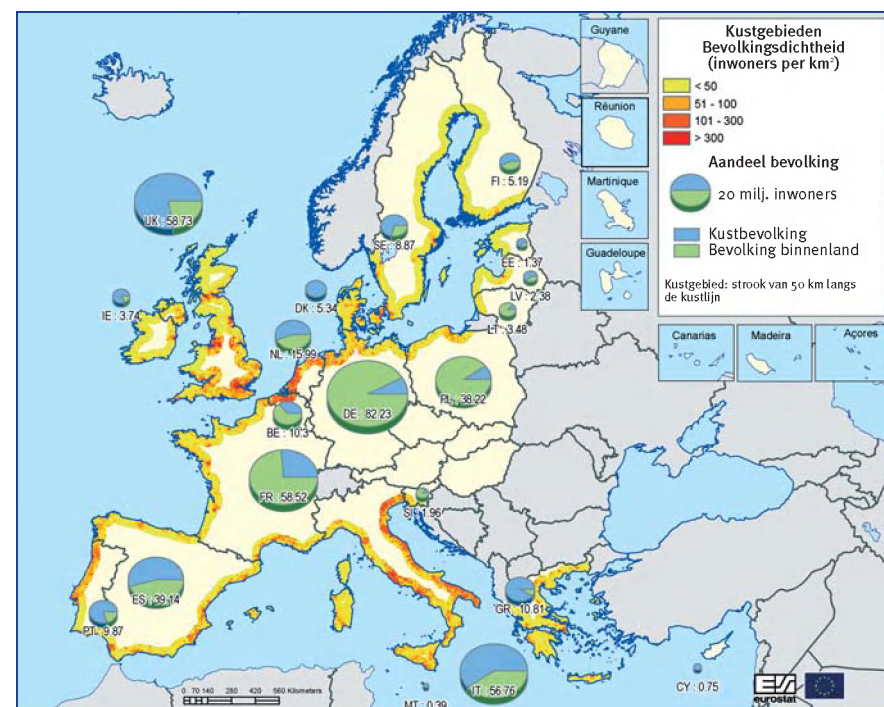
Het is hoog tijd dat we al deze elementen samenbrengen en een nieuwe visie creëren voor het beheer van al onze relaties met de oceanen. Het groenboek bestudeert hoe het best mogelijke kader kan worden geboden voor zo'n nieuwe visie.

GEOGRAFIE EN BEVOLKING

Sinds jaar en dag spelen de oceanen en zeeën een leidende rol in de ontwikkeling van de Europese cultuur, economie, identiteit en geschiedenis.

Wist u dit?

- Het continent Europa wordt omringd door vier zeeën – de Middellandse Zee, de Oostzee, de Noordzee en de Zwarte Zee – en door twee oceanen: de Atlantische en de Arctische Oceaan.
- En dankzij Europa's buitenste regio's kunnen we bovendien stellen dat bepaalde delen van Europa omringd worden door de Caribische Zee en de Indische Oceaan.
- Het maritieme oppervlak onder jurisdictie van de lidstaten is groter dan het totale landoppervlak van de Europese Unie.
- De Europese Unie heeft een 68 000 km lange kustlijn – ruim 3 maal meer dan die van de VS en bijna 2 maal meer dan die van Rusland.
- Geen enkele inwoner van Europa woont verder dan 700 km van de kust.
- Nagenoeg de helft van de bevolking van de EU woont op minder dan 50 km afstand van de zee, ofschoon deze bevolking is geconcentreerd in stedelijke gebieden langs de kust.

Statistical data: Eurostat — Database: REGIO
© EuroGeographics, for the administrative boundaries
Cartography: Eurostat — GISCO

KUSTREGIO'S

Naarmate de kustregio's populairder worden, zal meer aandacht moeten uitgaan naar de bijbehorende risico's, zoals vervuiling, overstromingen en kusterosie, en naar manieren waarop deze risico's kunnen worden vermeden. Hiertoe zijn een preventieve aanpak en een innovatieve planning van fundamenteel belang.

Wist u dit?

- De maritieme regio's zijn goed voor meer dan 40 % van Europa's bruto binnenlands product (BBP).
- Europa heeft naar schatting 8-10 miljoen hengelaars die voor de sport of voor hun plezier op zee vissen, met een bijbehorende bedrijfstak van 8-10 miljard euro.

- De zee is Europa's populairste vakantiebestemming: 63 % van alle Europese vakantiegangers trekt naar de zee.
- Europa heeft schone stranden: van de 14 000 badplaatsen die door de EU worden gemonitord, voldoet 96,7 % aan de verplichte waarden in de Europese Richtlijn betreffende de kwaliteit van het zwembad.
- De EU kent naar schatting 3 000 zeejachthavens met in totaal 1 000 000 ligplaatsen.
- De overheidsuitgaven van de EU in verband met de bescherming van de kustlijn tegen het risico van erosie en overstromingen zullen voor de periode 1990-2020 gemiddeld €5,4 miljard per jaar bedragen.

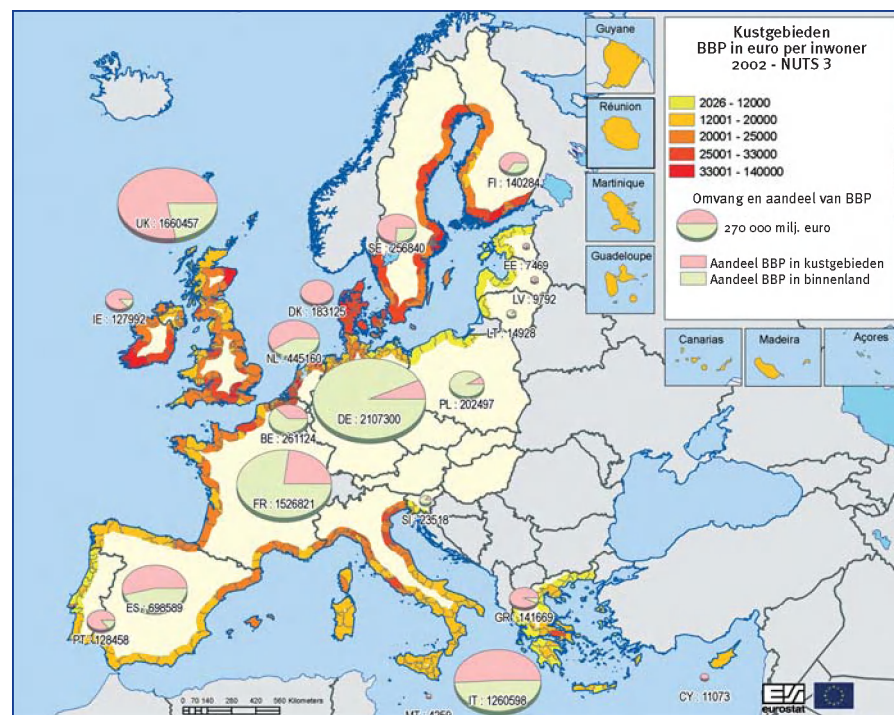

DE MARITIEME ECONOMIE

In het licht van haar exportgerichte economie, de stijging van haar globale en regionale handelsvolumes en haar geografische omstandigheden, heeft de EU een vitaal belang in een concurrerende scheepvaart, scheepsbouw, mariene uitrusting en havenindustrie.

Wist u dit?

- Naar schatting 3 tot 5 % van Europa's bruto binnenlands product (BBP) is afkomstig uit aan de zee verwante bedrijfstakken en diensten (zonder inbegrip van de waarde van grondstoffen zoals olie, vis of gas).
- Bijna 90 % van de buitenlandse handel van de EU en meer dan 40 % van haar binnenlandse handel wordt vervoerd over zee.
- 3,5 miljard ton vracht per jaar en 350 miljoen passagiers worden vervoerd via de 1 200 Europese zeehavens.
- Met 40 % van de mondiale vloot is Europa's absoluut wereldleider op het gebied van de scheepvaart.
- De aquacultuur maakt 19 % van de totale visserijproductie van de Unie uit. Tegen 2030 zal de aquacultuur meer dan de helft van alle wereldwijd geconsumeerde vis leveren.

Hieronder volgt een raming van de omzet van alle maritieme sectoren, exclusief toerisme:

2004	Mondiale waarde in miljoenen €	Europese waarde in miljoenen €	Europese waarde in percentage van mondiale waarde
Scheepvaart & vervoer	342 743	151 137	44.1%
Toeristische mariene activiteiten	168 189	71 812	42.7%
Offshore olie- en gas	91 146	19 112	20.9%
Verwerking vis/zeevruchten	79 859	8 241	10.3%
Mariene uitrusting	72 871	16 675	22.9%
Visserij	55 983	4 758	8.5%
Scheepsbouw	37 746	13 143	34.8%
Havens	25 017	10 478	41.9%
Mariene aquacultuur	23 876	3 483	14.6%
Cruise-industrie	12 000	2 365	19.7%
Onderzoek & ontwikkeling	10 629	3 273	30.8%
Zeewier	5 988	n/a*	n/a
Mariene handel	6 840	2 736	40.0%
Mariene IT	3 570	1 382	38.7%
Mineralen & aggregaten	2 741	1 344	49.0%
Hernieuwbare energie	128	121	94.5%
Mariene biotechnologie	2 190	n/a	n/a
Submariene telecommunicatie	1 126	185	16.4%
Oceaancontrole	2 013	538	26.7%
Onderwijs & opleiding	1 537	n/a	n/a

*n/a: niet van toepassing

Bron: Marine Industries Global Market Analysis. Irish Marine Institute, 2005.

BESTUUR

Met de huidige fragmentatie in sectorale beleidslijnen is het moeilijk de met elkaar concurrerende toepassingen van de oceanen en zeeën te verenigen en prioriteiten te bepalen. Dit kan leiden tot conflicterende maatregelen, die op hun beurt weer negatieve gevolgen hebben voor het mariene milieu, een ongelijke druk op de verschillende maritieme activiteiten kunnen leggen of de voordelen van de nieuwe activiteiten kunnen beperken.

Wist u dit?

- Binnen het VN-stelsel zijn 12 organisaties betrokken bij maritieme beleidsvoering.
- De Europese Gemeenschap en haar lidstaten zijn partij bij meer dan 100 multilaterale overeenkomsten op het gebied van maritieme zaken.
- 7 commissarissen van de Europese Commissie, die verantwoordelijk zijn voor verschillende beleidsterreinen, hebben tezamen een task force opgezet teneinde de oceanen en zeeën op geïntegreerde wijze te benaderen.

Van links naar rechts: commissaris voor milieu Stavros Dimas, commissaris voor wetenschap en onderzoek Janez Potočnik, commissaris voor vervoer Jacques Barrot, commissaris voor regionaal beleid Danuta Hübner, commissaris voor visserij en maritieme zaken Joe Borg, commissaris voor ondernemingen en industrie Günter Verheugen, commissaris voor energie Andris Piebalgs.

- Op Europees niveau houden zich 6 bureaus bezig met aan de zee verwante aangelegenheden: FRONTEX (het Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten), het Europees Defensieagentschap, het Europees Ruimteagentschap, het Europees Agentschap voor Maritieme Veiligheid, het Communautair Bureau voor Visserijcontrole en het Europees Milieuagentschap.
- Er zijn tal van voorbeelden van bilaterale samenwerking tussen individuele lidstaten.
- De verantwoordelijkheden voor uiteenlopende maritieme activiteiten in de kustwateren worden door de regeringen van de lidstaten niet op dezelfde manier toegewezen en gecoördineerd.

HET MARIENE MILIEU

De instandhouding van het mariene milieu is van essentieel belang voor een beter concurrentievermogen en om op langere termijn groei en werkgelegenheid te verzekeren. Bovendien is het belangrijk voor het leven op aarde in het algemeen.

Wist u dit?

- Met een geraamd volume van zo'n 1 360 000 000 kubieke kilometer is meer dan 70 % van het aardoppervlak bedekt met water. Ruim 97 % van al het water is te vinden in de oceanen.
- Als gevolg van mondiale veranderingen in het klimaat zal het gemiddelde zeepeil tegen 2100 in vergelijking met 2000 naar schatting tussen de 9 cm en de 88 cm gestegen zijn.
- Naar verwachting de helft van Europa's wetlands zal tegen 2020 zijn verdwenen.

“Het Zwin, Knokke-Heist, België (foto van Kris Struyf).”

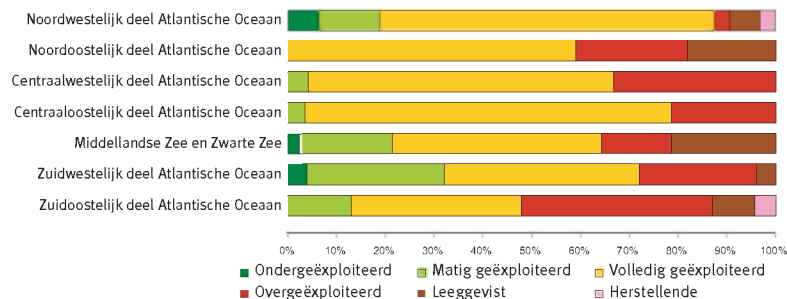
- De helft van de lederschildpadden in de wereld leeft op de stranden van het Amana reservaat in Frans Guyana.
- Op grond van de meest recente wetenschappelijke evaluaties van de Internationale Raad voor het Onderzoek van de Zee (ICES) wordt uit de communautaire visbestanden twee tot vijf maal meer gevangen dan de maximale duurzame opbrengst van die bestanden.

- In 2003 waren er 4 116 geregistreerde beschermde mariene gebieden, die tezamen mondiaal meer dan 1,6 miljoen vierkante kilometer beslaan. Dit is minder dan 0,5 % van alle zeeën en oceanen.
- De achteruitgang van het mariene milieu leidt tot grootschalige algengroei in de Oostzee.

Satellietfoto van algengroei in de Oostzee – juni 2005.

Staat van exploitatie van de mariene visbestanden

Bron: FAO, The State of World Fisheries and Aquaculture 2004.

MARITIEM ERFGOED

Het is in ons aller voordeel om een gevoel van gemeenschappelijke identiteit aan te moedigen bij al diegenen die moeten leven van maritieme activiteiten of wier levenskwaliteit in hoge mate met de zee samenhangt. Hierdoor kunnen zij zich beter bewust worden gemaakt van de bijbehorende, complexe relaties en van het belang van de zeeën voor het menselijk leven.

Wist u dit?

- Het MOSS-project (Monitoring, Safeguarding and Visualizing North-European Shipwreck Sites) heeft ten doel de belangstelling voor het Europese gemeenschappelijke cultureel erfgoed onder water te stimuleren en het publiek aan te moedigen dit erfgoed te beschermen. Het project biedt als het ware een venster op vier belangrijke Europese scheepswrakken in de wateren van Nederland, Duitsland, Zweden en Finland.
- Het op 23 april 2000 geopende “Escal Atlantic” is het hoogtepunt van het “Ville-Port” project in Saint-Nazaire, dat de lokale bevolking moet informeren over het maritieme verleden van de stad. Een oude onderzeeër is omgebouwd tot museum waar bezoekers een virtueel kijkje aan boord kunnen nemen.

Eric de Rode (950-1003) was de eerste Europeaan die naar Groenland voer.
Jacques Cartier (1491-1557) & Jabot (1450-1499) worden beschouwd als de moderne ontdekkers van Canada.
Cristoffel Columbus (1451-1506) wordt beschouwd als de moderne ontdekker van Amerika.
Amerigo Vespucci (1454-1512) realiseerde zich als eerste dat Amerika een afzonderlijk continent was.
Vasco da Gama (1469-1524) zeilde als eerste rechtstreeks van Europa naar India.
Fernão de Magellães (1480-1521) leidde de eerste expeditie rond de aarde.
Vitus Jonassen Bering (1681-1741) vond een zeeroute naar China die rondom Siberië voer.
James Cook (1728-1779) verkende de Stille Oceaan, die hij heel nauwgezet in kaart bracht.

In de 17de eeuw, toen Johann Sigmund Wurffbain naar Oost-Indië voer, was de zee een gevaarlijke omgeving. En ook nu stelt hij ons nog voor allerlei uitdagingen.

© Deutsches Schifffahrtsmuseum, Bremerhaven.

Praktische info

Hoe krijgt u een exemplaar van het groenboek in handen?

Het groenboek is verkrijgbaar in de twintig officiële talen van de Europese Unie. U krijgt een exemplaar:

- › Via de website van DG Visserij en maritieme zaken:
<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs>
- › Door het aan te vragen bij:
Commission européenne
DG Pêche et affaires maritimes
Task force «politique maritime»
B-1049 Bruxelles

Hoe kunt u ons uw mening meedelen?

Stuur uw opmerkingen naar:

- › Commission européenne
DG Pêche et affaires maritimes
Task force «politique maritime»
B-1049 Bruxelles
- › Of naar het volgende e-mailadres:
ec-maritime-green-paper@ec.europa.eu

ISBN 92-79-01770-5

9 789279 017704